

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2018-05-30
Stockholm

Mål nr
P 12123-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-12-04 i mål nr P 4262-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

PW

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

2. CH

SAKEN

Marklov inom fastigheten XXX i Östhammars kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Bygg- och miljönämndens i Östhammars kommun beslut den 9 maj 2017, § D-144, dnr BMN-2017-423, och återförvisar målet till nämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1410274

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

PW har yrkat att Mark- och miljööverdomstolens ska ändra underinstansernas avgöranden på så sätt att marklov beviljas endast för den del som krävs för ändamålet parkering av jordbruksmaskiner och att marklovet ges för en begränsad tid.

Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun och **CH** har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

PW har vidhållit det han anfört i underinstanserna och tillagt i huvudsak följande: Omfattning av nu sökt markutfyllnad är för stor i förhållande till det ändamål som sökanden uppgett. Ändamålet kan inte vara att anlägga en parkering för jordbruksmaskiner utan att skapa en soptipp för schaktavfall i syfte att tjäna pengar.

CH har vidhållit det han anfört i underinstanserna och tillagt i huvudsak följande: Ytan där massorna ska läggas är enligt ansökan 24 213 m². Den yta som kommer fyllas ut är cirka 19 630 m². På ytan har han räknat med att ta emot drygt 23 000 m³ schaktmassor. Enligt ansökan ska han fylla upp till +25 meters höjd. På vissa ställen kommer marknivån att höjas med drygt 2,5 meter och på andra bara med 1 dm. Det kan ta mellan ett till tio år innan han fått tillräckligt med jordmassor. Syftet med att ta emot utfyllnaden är att kunna uppföra byggnader på den yta som skapas eller använda den som uppställningsplats. Ytorna behövs för att han ska kunna bedriva ett rationellt jordbruk.

Nämnden har anfört att uppläggning av massor kommer att hanteras i ett separat miljöärende genom en inkommen anmälan eller genom ett samråd med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Ett marklov är ett godkännande inom plan- och bygglagen att ändra marknivåerna och godkänner inte uppläggning av schaktmassor enligt miljöbalken. Att lägga upp massor utan föregående anmälan, samråd eller

tillstånd (beroende på föroreningshalten i massorna och syfte med uppläggningsen) är inte tillåtet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

CH har ansökt om marklov trots att det inte krävs enligt 9 kap. 11 och 13 §§ plan- och bygglagen (2010:900) PBL. Även om en åtgärd med mark inte kräver marklov, får den som avser att vidta åtgärden ansöka om att åtgärden prövas och har rätt att få sin ansökan prövad som om åtgärden krävde lov, 9 kap. 14 § PBL. Prövningen ska då avse åtgärdens förenlighet med PBL och inte om lov kan ges eller inte (se prop. 2009/10:170 s. 469–470 och RÅ 1991 ref. 96). En ansökan om frivilligt lov ska handläggas som ett vanligt lovärende vilket innebär att såväl de materiella som de processuella reglerna om lov ska tillämpas (Didón m.fl. *Plan- och bygglagen* [7 december 2017, Zeteo] kommentaren till 9 kap. 14 § PBL).

Av CH ansökan framgår att han avser att fylla ut aktuellt område upp till + 25 meter. Efter föreläggande från nämnden om att inkomma med minst tre markprofiler har han kompletterat sin ansökan med en karta som anger befintliga höjdangivelser. Av kartan framgår att markens befintliga nivå på vissa ställen befinner sig på cirka + 22 meter. Det innebär att ansökt marklov kan komma att medföra en markhöjning med cirka tre meter.

En ansökan ska innehålla de ritningar och beskrivningar som behövs för prövningen. För att kunna bedöma det sökta marklovet och särskilt dess påverkan på omgivningen krävs att det av ansökningshandlingarna framgår hur den tänkta utfyllnaden kommer att fördela sig över det område som ansökan avser. Ansökan är bristfällig i detta avseende. De markprofiler som efterfrågades av nämnden eller annan beskrivning bör inhämtas och läggas till grund för bedömningen av utfyllnadens förenlighet med PBL. Det är inte lämpligt att Mark- och miljööverdomstolen som första instans inhämtar sådan komplettering. Nämndens beslut ska därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning. Mark- och miljööverdomstolen erinrar om att nämndens prövning, i enlighet med vad som anges ovan, ska avse om åtgärden är förenlig med

PBL och inte om lov kan ges. I den fortsatta handläggning bör även nämndens upplysnings- och samrådsskyldighet enligt 9 kap. 23 och 24 §§ PBL beaktas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Fredrik Ludwigs, tekniska rådet Inger Holmqvist, f.d. hovrättsrådet Eywor Helmenius och tf. hovrättsassessorn Kristina Dreijer, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-12-04
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 4262-17

PARTER

Klagande
PW

Motpart

1. Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun
Box 66
742 21 Östhammar

2. CH

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut 2017-06-14 i ärende nr 403-3774-2017, se bilaga 1

SAKEN

Marklov inom fastigheten XXX i Östhammars kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 520897

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00–16:30

BAKGRUND

Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun (nämnden) beslutade den 9 maj 2017 att meddela marklov inom fastigheten XXX i Östhammars kommun. Nämndens beslut överklagades av PW till Länsstyrelsen i Uppsala län (länsstyrelsen) som i beslut den 14 juni 2017 avslog överklagandet. PW har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

PW har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva beslutet om marklov.

PW har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. Sökanden, CH, har angett att ett område om 24 213 kvadratmeter ska planas ut för byggnader. Det är orimligt att så stora byggnader ska uppföras och det finns inget bygglov för någon byggnad på platsen. Ändamålet i detta fall är således att ta emot schaktmassor och få betalt för detta. Eftersom massorna inte ska användas som byggnadsmaterial så är de att betrakta som avfall. Det är inte tillåtet att använda en jordbruksfastighet som tipp för schaktmassor. I området finns skyddade arter och växter såsom grodor, paddor, blåsippor, fåglar, däribland vitryggig hackspett, samt sandödlor. Vattenbrunnen på PW fastighet XXY ligger enbart 20-30 meter från den berörda marken på XXX, vilket gör att det finns skäl att beakta eventuell påverkan på grundvattnet. Transporter till och från fastigheten kommer att leda till en enorm belastning på miljön och även vara störande för grannar på grund av damm och oljud. Åtgärderna på XXX kommer även att påverka värdet på grannfastigheterna.

DOMSKÄL*Rättsliga utgångspunkter*

Av 9 kap. 35 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, framgår att marklov ska ges för en åtgärd som inte strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser, inte förhindrar eller försvårar det berörda områdets användning för bebyggelse, inte medför olägenheter användningen av sådana anläggningar som anges i 9 kap. 13 § 1

PBL, inte medför störningar eller betydande olägenheter för omgivningen och uppfyller de krav som följer av 2 kap. och 8 kap. 9-12 §§ PBL i de delar som inte prövats i områdesbestämmelser, om lovet avser en åtgärd utanför detaljplan.

Fastigheten omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen finner, i likhet med underinstanserna, att förutsättningarna för marklov är uppfyllda. Utfyllnad av marken får således ske under förutsättning att övriga krav för en sådan åtgärd är uppfyllda. PW har hos domstolen, liksom hos underinstanserna, anfört att det finns ett vattenområde på fastigheten i fråga. Det kartmaterial och den övriga utredning som finns i målet innehåller dock inga uppgifter om något vattenområde inom området för åtgärden. Skulle det trots detta finnas ett vattenområde på fastigheten, noterar domstolen att åtgärder som påverkar vattenområdet kan vara anmälnings- eller tillståndspliktiga.

Sammanfattningsvis instämmer mark- och miljödomstolen i länsstyrelsens bedömning. Vad PW har anfört ger inte domstolen anledning att göra någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 27 december 2017.

Ylva Osvald

Jonas T. Sandelius

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Ylva Osvald, ordförande, och tekniska rådet Jonas T. Sandelius. Föredragande har varit tingsnotarien Carl-Mikael Grenninger.